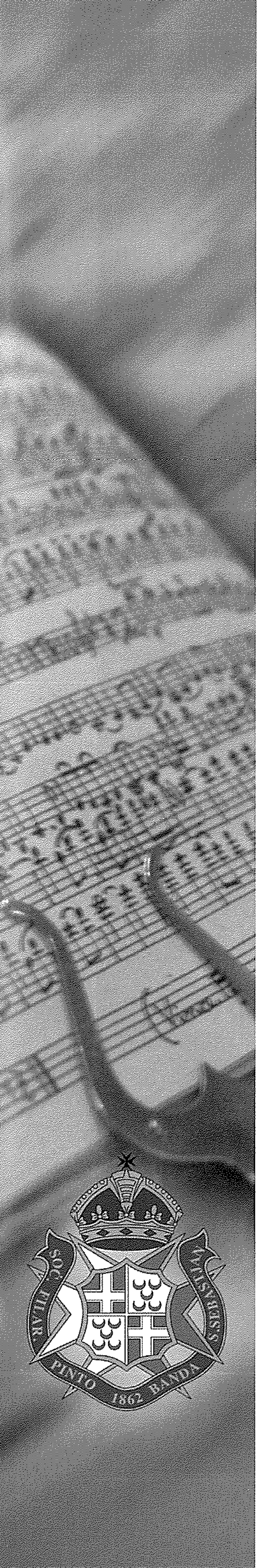

Bandisti Antiki

Tagħrif miġbur minn Vince Peresso
Moqri nhar Jum is-Soċjetà 2008

Daqs għoxrin sena ilu kont spiss inpoġġi bil-qegħda fuq l-għatba tal-bieb ta' barra għand Giovann Gatt biex ngħamillu kumpanija. Billi kien jaf li kont qed inqalleb fl-arkivji tal-każin fir-riċerka li kont qed nagħmel dwar l-istorja tas-Soċjeta, qalli li għandu lista ta' bandisti antiki. Tlabthielu biex nagħmel kopja tagħha u l-għada ġabhieli. Fil-fatt kienu żewġ listi. L-ewwel waħda turi bandisti tal-Banda Pinto mill-1905 sal-1920 u fiha hemm 51 bandisti. It-tieni lista hi akbar għax tkopri is-snin 1920 sal-1975 u fiha hemm 161 bandist tal-post mas-Soċjeta Filarmonika Pinto. Dawn il-listi oriġinarji flimkien ma' dokumenti oħra illum jinsabu għand ibnu Ġorġ li nħeġġu biex isib l-opportunita u jippreżenta dan il-materjal lis-Soċjeta ħalli jinżamm fl-arkivji tagħha.

Ngħid is-sewwa dak iż-żmien tkellimt xi ftit ma' Giovann dwar x'uħud mill-bandisti imma imbagħad il-kopji tal-listi arkivjajthom mal-materjal l-ieħor li għandi d-dar fir-riċerka dwar l-istorja tal-Każin. Imbagħad ftit tax-xhur ilu bdejt nippreżenta programm fuq ir-Radju Bastjaniżi FM li semmejtu *tal-Qalba, ta' Pinto, ta' San Bastjan.* Il-qofol ta' dan il-programm kienu laqgħat u intervisti ma' nies li ħadmu fis-Soċjeta Filarmonika Pinto. Spiss ukoll tkellimt dwar informazzjoni li jien kont ġbart matul is-snin dwar nies li ħadmu fis-Soċjeta. Hekk tkellimt dwar il-presidenti, is-surmastrijiet, nies fid-diversi karigi tal-Kumitat, benefatturi tas-Soċjeta. Meta ġejt biex nitkellem fuq il-bandisti ħriġt dawn il-listi u bdejt insemmi lil dawn in-nies. L-idea intlaqgħet tajjeb mis-semmiegħa u għalhekk iddeċidejt li nippublika dawn il-listi fil-ktieb tal-festa, bil-għan li jkollna tifkira u turija ta' ħajr lil dawn in-nies li żammew ħajja lis-Soċjeta tul dawn il-146 sena tagħha.

Li hemm interessanti f'dawn il-listi hu li Giovann niżżel l-ismijiet u l-istrument li kienu jdoqqu imma mhux biss għax niżżel ukoll il-laqam. Issa l-laqam f'Ħal Qormi, u biex ngħid is-sewwa mhux f'Ħal Qormi biss, jagħti ħafna tagħrif dwar l-identità tan-nies. Permezz tal-laqam tkun taf mhux biss il-familja imma ukoll juruk il-familja iktar mifruxa fir-razza u jagħtik kultant ukoll ix-xogħol jew ukoll l-oriġini speċjalment jekk dak li jkun ikun ġie minn xi post ieħor.

Meta flejt b'ċerta reqqa dawn il-listi ndunajt li Giovann ma żammx ordni kronoloġika fit-tfassil tagħhom imma pjuttost mexa fuq il-memorja. Inżommu quddiem għajnejna ukoll li Giovann kellu lil missieru Giorgio li kien kaxxier mill-1906 sal-1944. Barra minn dan Giovann iltaqa' fi tfulitu u f'żgħożitu ma' bosta minn dawn il-bandisti antiki. Terġa' kien ħabib ma' Mikiel Agius ta' Lisa, bandist bħalu, u żgur li miegħu kien jitkellmu fuq dawn in-nies.

Hekk kif tħares lejn il-listi tara laqmijiet li jolqtuk bħala ta' familji Qalbisti. Ejja naraw x'uħud minnhom.

• ***Tat-Tabib:*** Trofimo Naudi kien qarib tat-tabib Salvu Naudi wieħed mill-ewwel presidenti tas-Soċjeta.
• **Tal-Marsa:** hi r-razza ta' Ġużè Muscat Azzopardi li hu wieħed mill-ewlenin membri tas-Soċjeta li tagħha kien sew segretarju kif ukoll President.

• ***Ta' Kalanċ:*** il-familja Pulis li kienet inkarigata mill-bini tal-knisja ż-żgħira bejn l-1880 sa 1890.
• ***Ta' Randa:*** il-familja Scicluna li kienu maxtrudaxxi primi fis-seklu dsatax u li minnhom ħareġ is-surmast Carmelo Scicluna li dderieġa l-banda fis-snin għoxrinijiet u tletin.
• ***Ta' Ġoma;*** il-familja Zammit li x'uħud mill-anzjani tagħna għadhom jiftakru lil Lizju li spiċċa bħala kopjista u billiard marker fil-każin.
• ***Ta' Lisa:*** il-familja tan-nutar Agius li ta' min jgħid għandha rabta mat-tliet baned Qormin.
• ***Taċ-Ċenċulin:*** il-Familja Cutajar, illum Schembri u Micallef, li peress li kien joqgħod quddiem il-każin spiss Pietru Cutajar kien tard filgħaxija jmur jiċċekkja jekk il-bieb hux magħluq sew.
• ***Ta' l-Isprin:*** tas-Surmast Ciappara, qalbista u bastjaniż per eċċellenza.
• ***It-Tentila:*** erba' aħwa Bonnici li barra li kienu bandisti fis-snin tletin sal-ħamsinijiet, kienu attivi fit-teatrin u bosta minnhom kienu ukoll membri fil-kumitat. Dan l-aħħar dixxendenti ta' din il-familja, issa magħrufa bħala ***taż-Żebbuġ***, anki mexxew il-Bar tal-Każin. Ir-razza ***ta' Xkaffi***, oriġinarja min-Naxxar hi ukoll imħallta ma' din ir-razza.

Emmanuel, Gioandrea, Antonio u Francis Bonnici (Familja tat-Tentiela)

• ***Ta' Gawdenz:*** li sal-lum għad għandna lil Frans Saliba li jqodd il-katuba. Ma' din il-familja irridu nżidu lil ***Ta' Fleriku*** (ta' Nenu il-kaxxier) u lil ***ta' Pakki*** li huma mħalltin flimkien.
• ***Ta' Konsu l-Bajjad***: il-familja Baldacchino li tat lis-Soċjetà l-ewwel nisa bandisti.
• ***Taż-Żgħajjar:*** prinċipalment hi l-familja Saliba ta' ħdejn il-Knisja ż-żgħira għad li kien hemm ukoll familja Galea b'dan il-laqam. Dil-familja qalbista tat mhux biss numru ta' bandisti imma ukoll diversi membri tagħha okkupaw karigi importanti fil-Kamitat fis-snin għoxrin u tletin.
• Fl-aħħarnett il-familja ***taż-Żebbuġi***, kif hi magħrufa il-familja ta' Albino u Tarcisio Formosa, li matul iż-żmien għal erba' ġenerazzjonijiet tat- bandisti lil tal-Qalba. B'kollox il-bandisti minn din il-familja kienu sbatax. Ewlenin kienu l-aħwa Pawlu, Giorgio, Ġamri u Ġużeppi (li dam ħamsin sena jdoqq mal-banda). Imbagħad kien hemm l-aħwa Vitale, Tarcisio, Danjel u Albino u ulied dawn bħalma kienu Tarcisio u George ulied Daniel; Rita u Pawlu ulied Tarcisio; Pawlu iben ALbino; Maria u Dorianne neputijiet ta' Albino. Fil-preżent hemm Edward Montebello in-neputi ta' Albino. Mill-istess razza hemm s-surmast Frans Formosa, assistent tal-banda tagħna fis-snin ħamsin u sittin, li jiġi iben Ġamri.
• Laqmijiet oħra li jissemmew jinkludu Little Tony, Pikassu, ta' Sidor, ta' Kompra, il-Lawriż, ta' Peppi il-Mosti, il-Buttar, tas-Siegħ, id-Dalli, ta' Mexmex, ta' Brun, ta' Sosa, ta' l-Għawdxi, ta' Berberet, in-Naks, tal-Beċċuna (il-familja tas-surmast George Debono), il-Lajdi, ta' Ċnus, ta' Kristu, it-Tari, tat-Talkies, tan-Nassi, ta' Żlejku, tal-Makoj, tal-Fwied, tal-Ħaddied, tal-Ħut, tal-Bajd, ta' Brun, tal-Kalkara li tistgħu tarawhom fil-lista. Ilkoll familji li jiffurmaw parti mill-familja tal-Qalba.

Lil dawn in-nies kollha u lill-oħrajn li mhumiex imsemmija hawn nagħtu ġieħ u ħajr mill-qalb. J'Alla jkollna mezz aktar konret kif infakkru lil dawn il-bandisti permezz ta' ritratti. Għalhekk napprezza ħafna li kull min għandu aktar tagħrif dwar dawn in-nies jew xi ritratti tagħhom li jgħaddilna kopja ħalli 'l quddiem ukoll bħala parti mit-tifkira tal-150 sena tas-Soċjetà inkunu nistgħu nagħmlu tifkira permanenti tal-Qalbisti li stinkaw u taw il-ħidma tagħhom b'risq is-Soċjeta Filarmonika Pinto.

LISTA TAL-BANDISTI ANTIKI mill-1905 sa 1920
Kienet miġbura minn Giovanni Gatt (ex-bandist)

STRUMENT	ISEM	LAQAM
Klarinett	Naudi Trofimo	tat-Tabib
Baxx	Muscat George	tal-Marsa
Kuntrabaxx	Pulis George	ta' Kalanċ
Kuntrabaxx	Pulis Rosario	ta' Kalanċ
Baxx	George	ta' Barmel
Kurunetta	Agius Spiro	ta' Lisa
Kurunetta	Zammit Gingi (sic)	ta' Emilia
Kurunetta	Zarb Paul	ta' Santu
Flawt	Scicluna Salv	ta' Randa
Klarinett	Scicluna Carm	ta' Randa
Klarinett	Bugeja Vincenzo	ta' Lejku
Klarinett	Sammut Joe	Fra Pawl
Klarinett	Spiteri Salv	ta' Żinżla
Klarinett	Aquilina John	ta' Qila
Kwartin	Spiteri Andrea	ta' Żinżla
Kwartin	Mizzi Giov	ta' Żlejku
Klarinett	Portelli Joe	ta' Lagejt
Trum Armonjuż	Scicluna G.Maria	ta' Randa
Trum Kantabbli	Cutajar Saverio	ta' Ċenċulin
Sax Horn	Xiberras Fran	ta' Riketta
Sax Horn	Xerri George	ta' Zozz
Cassa (katuba)	Agius M.Ang	ta' Ġoma
Cassa (katuba)	Aquilina Paul	ta' Qila
Cassa (katuba)	Zammit Joe	ta' Ġoma
Althorn	Bonnici Joe	Tentila (Xkaffi)
Ewfonju	Bonnici George	Xkaffi
Tambur	Agius Michael	ta' Lisa
Baxx	Formosa Paul	ta' Żebbuġi
Baxx	Formosa George	ta' Żebbuġi
Baxx	Spiteri Frans	Kikku ta' Bumbardun
Baxx	Formosa Carm	ta' Labatri
Baxx	Genovese Gio. M.	tal-Bajd
Baxx	Diacono Franc	tal-Qassis
Sax Horn	Formosa Joe	ta' Żebbuġi
Trum Armonjuż	Spiteri George	
Trum Armonjuż	Calleja Salv	Slejgatu
Klarinett	Muscat Rafel	tal-Marsa
Klarinett	Diacono T.	
Trum Armonjuż	Attard Vincenzo	ta' Nuqqax
Trum Armonjuż	Muscat Joe	tal-Marsa
Flawt	Debono Pawl	ta' Nora
Klarinett	Sammut Carm	ta' Ċnus
Klarinett	Sammut Giov.	ta' Ċnus
Klarinett	Mangion Salv	ta' Mari il-Hoxna
Trum Armonjuż	Formosa Giov.	ta' Żebbuġi
Sax Horn	Formosa Joe	ta' Żebbuġi
Terzin	Ciappara George	ta' l-Isprin
Trum Kantabbli	Debattista Franc	ta' Toninu
Ewfonju	Zammit Peter	ta' Ġoma
Sax Horn	Azzopardi George	jisker
Klarinett	Portelli Salv	ta' Tumlu
Kurunetta	Montebello Giov	Makari
Kurunetta	Chircop Salv	ta' Mexmex

LISTA TAL-BANDISTI ANTIKI mill-1920 sa 1975

Kienet miġbura minn Giovanni Gatt (ex-bandist)

Kwartin	Scicluna Carm Mro
Baxx	Bonnici Emle
Klarinett	Zammit Alessio
Klarinett	Cutajar Peter
Kornu	Apap Joe
Trum Armonjuż	Fenech George
Ottavin	Ciappara Joe
Terzin	Ciappara Ant
Klarinett	Ciappara Ġiġi
Terzin	Mizzi Fran
Klarinett	Galea Wiġi
Klarinett	Grech Sebastian
Klarinett	Casha Carm
Klarinett	Buttigieg Joe
Klarinett	Antonio
Klarinett	Bonnici Frans
Klarinett	Gatt Giov
Kwartin	Saliba Naz
Kurunetta	Schembri Lorenzo
Kurunetta	Zarb Emle
Kurunetta	Grech Sebastian
Kurunetta	Gerada Joe
Kurunetta	Cassar Feliċ
Kurunetta	Pulicino Salv
Kornu	Sammut Pawl
Kornu	Grech Gio.Maria
Kornu	Grech Joe
Sax Tenur	Grech Joe
Sax Alto	Casha Ant
Althorn	Bonnici Gio. And.
Althorn	Barbara P.Paul
Trum Kantabile	Mizzi Andrea
Ewfonju	Bonnici Ant
Trum Armonjuż	Formosa Vitale
Trum Armonjuż	Farrugia George
Trum Armonjuż	Peter
Baxx	Borg Gerald
Baxx	Debattista Rosario
Ottavin	Cardona Gabiriel
Ewfonju	Borg Carm
Trum Armonjuż	Bonnici Carm
Trum Armonjuż	Barbara Joe
Klarinett	Borg George
Klarinett	Ciantar Carm
Klarinett	Farrugia Ant
Klarinett	Genovese Joe
Klarinett	Mizzi Joe
Klarinett	Curmi Ant
Baxx	Cauchi Joe
Klarinett	Galea Emle
Kurunetta	Falzon George
Kornu	Farrugia Filip
Klarinett	Mallia Joe
Klarinett	Mifsud Carm
Klarinett	Muscat George

Klarinett	Debono Carm
Klarinett	Falzon Joe
Klarinett	Briffa Tomaso
Klarinett	Bartolo John
Klarinett	Camilleri Paul
Klarinett	Camilleri Vincent
Klarinett	Camilleri Joe
Klarinett	Grech Joe
Klarinett	Farrugia George
Klarinett	Sammut Gerald
Klarinett	Xuereb Carm
Klarinett	Spiteri Joe
Klarinett	Attard George
Kornu	Azzopardi Nenu
Kornu	Chricop Annetto
Kornu	Camilleri Bastjan
Kornu	Galea Joe
Kurunetta	Formosa Tarcisio
Kurunetta	Genovese Frans
Kurunetta	Genovese Joe
Kurunetta	Camilleri Filip
Tambur	Galea Ant
Tambur	Borg Paul
Tambur	Fenech An
Sax Alto	Galea Grezio
Klarinett	Camilleri Joe
Baxx	Formosa Carm
Baxx	Formosa George
Baxx	Formosa Albino
Kurunetta	Sandham Michael
Flawt	Sandham Ant
Klarinett	Sandham Carm
Baxx	Spiteri Carm
Klarinett	Mangion Ant
Kurunetta	Formosa Danjel
Klarinett	Zerafa Alf
Klarinett	Zammit Emle
Klarinett	Saliba Ludgardo
Klarinett	Saliba Frans
Klarinett	Falzon Carm
Klarinett	Azzopardi Alf
Althorn	Borg Eddy
Trum Armonjuż	Borg Carm
Kurunetta	Azzopardi Tarcisio
Kurunetta	Farrugia George
Klarinett	Camilleri Walter
Klarinett	Mejlak Ant
Klarinett	Formosa Fran
Obwe	Azzopardi Spiro
Trum Kantabile	Attard Pawl
Klarinett	Aquilina George
Klarinett	Abdilla Roby
Klarinett	Abdilla
Kurunetta	Bonnici George
Klarinett	Brincat Paul

Kwartin	Camilleri George
Kornu	Chircop Charlie
Klarinett	Formosa Tarcisio
Ewfonju	Formosa George
Sax Tenur	Gatt Philip
Klarinett	Gouder Mario
Klarinett	Gouder Henry
Klarinett	Spiteri Ivan
Althorn	Muscat John
Kornu	Muscat Bastjan
Klarinett	Vella Charlie
Klarinett	Vella Ant
Klarinett	Vassallo Joe
Klarinett	Zammit Felix
Kwartin	Cilia Vincent
Ewfonju	Camilleri Salv
Tambur	Camilleri Joe
Klarinett	Spiteri Charlie
Kwartin	Mifsud Joe
Kwartin	Calleja Nazio
Klarinett	Terribile Olav
Klarinett	Grech Lucy
Klarinett	Mifsud Josephine
Klarinett	Baldacchino Giorgina
Klarinett	Cilia Grace
Klarinett	Zerafa Mariolina

Sax Alto	Casha Sebastian
Sax Alto	Baldacchino Jane
Sax Alto	Baldacchino Sylvia
Sax Tenur	Farrugia John
Kurunetta	Cilia Joe
Kurunetta	Grech Charlie
Kornu	Vella Joe
Althorn	Camilleri Joe
Trum Kantabile	Formosa Paul
Ewfonju	Baldacchino Sebastan
Baxx	Debono George
Kurunetta	Cardona Raymond
Kurunetta	Cardona Jimmy
Kurunetta	Saliba Lorry
Katuba	Saliba Frans
Tambur	Camilleri Paul
Kurunetta	Muscat Twanny
Kornu	Sciberras George
Kwartin	Sciberras Joe
Kornu	Lawra Emle
Klarinett	Buhagiar Joe
Klarinett	Buhagiar Magret
Klarinett	Camilleri Narcisio
Sax Alto	Ciappara Dionisio
Sax Alto	Casha Ant

TELETRONIC CENTRE

T.v's, Videos, Dvds, Telephones, Car audio equipment & accessories, Home systems, Mobile & Cordless phones, Alarm clocks, Aerials, Cabinets
Also repairs on any type of Electronic Equipment.

OPENING HOURS

Monday to Saturday: 8.30 a.m.- 12.00 p.m. - 4.00 p.m - 7.00 p.m.

Teletronic Centre
148, St. Sebastian Street, Qormi QRM 08 • Malta
Tel: (+356) 2144 9078 - Mob: (+356) 7961 9532 | 9940 4449
Email: teletroniccentre@global.net.mt